Lietas Nr. C30577816
Lietas arhīva Nr. C-5778-16/19

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2016.gada 8.jūlijā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa šādā sastāvā: tiesnese S.Dolniece
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2016.gada 29.aprīlī tiesā saņemts prasītājas /pers. A/ maza apmēra prasības pieteikums pret atbildētāju /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Maza apmēra prasības pieteikumā norādīts, ka laulības laikā prasītājai un atbildētājam piedzimuši divi bērni – /pers. C/ un /pers. D/. Prasītāja norāda, ka nedzīvo kopā ar atbildētāju, taču pušu nepilngadīgie bērni dzīvo kopā ar prasītāju un atrodas prasītājas apgādībā un audzināšanā. Tāpat prasītāja norāda, ka atbildētājs par bērniem interesei neizrāda un uzturlīdzekļus bērna uzturam nedod, turklāt bērnu vajadzības pieaugot ar katru dienu un prasītāja nespēj viena pati tās nodrošināt, līdz ar to ir vērsusies tiesā. Turklāt, Civillikuma 179.panta piektā daļa norāda, ka nodrošināt bērnam minimālo uzturlīdzekļu apmēru ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, un šo minimālo uzturlīdzekļu apmēru nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Prasītāja maza apmēra prasību pamato ar Civillikuma 177. un 179.pantu, Ministru kabineta noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.1., 2.2. punktu, un lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai, dēla /pers. C/ uzturam 92,50 EUR, bet ne mazāk kā 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.1.punktā noteikto apmēru, sākot ar prasības pieteikuma iesniegšanas dienu līdz bērna 7 gadu vecuma sasniegšanai un 111,00 EUR apmērā, bet ne mazāk kā 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.2.punktā noteiktajam apmērām, sākot no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz bērna 18 gadu vecuma sasniegšanai; kā arī lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai, meitas /pers. D/ uzturam 92,50 EUR, bet ne mazāk kā 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.1.punktā noteikto apmēru, sākot ar prasības pieteikuma iesniegšanas dienu līdz bērna 7 gadu vecuma sasniegšanai un 111,00 EUR apmērā, bet ne mazāk kā 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.2.punktā noteiktajam apmērām, sākot no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz bērna 18 gadu vecuma sasniegšanai.

2016.gada 1.jūnijā tiesā tika saņemti atbildētāja paskaidrojumi, kuros atbildētājas norāda, ka prasību neatzīst, jo prasības pieteikumā norādītie dzīves situācijas apstākļi neatbilst patiesībai. Atbildētājs norāda, ka prasītāja ir vienpusēji pārtraukusi kopdzīvi un paziņojusi, ka turpmāk kopā ar bērniem dzīvos atsevišķi, līdz ar to prasītāja vienpusēji ir noteikusi, ka bērnu ikdienas aprūpi un uzraudzību īstenos pati. Atbildētājs norāda, ka viņa ieskatā turpinās abu vecāku kopīgā aizgādība, abiem vecākiem ir tiesības noteikt bērnu dzīvesvietu un aprūpēt bērnus, taču prasītāja ir rīkojusies vienpusēji un patvaļīgi, pretēji otra vecāka un bērnu interesēm. Atbildētājs norāda, ka vēlas, lai abi bērni dzīvotu kopā ar viņu, kā arī vēlas patstāvīgi īstenot bērnu ikdienas aprūpi un uzraudzību. Atbildētājs savus iebildumus pamato ar Civillikuma 177.panta pirmo, otro, trešo, piekto un sesto daļu, 178.panta otrās daļas pirmo teikumu, Bāriņtiesas likuma 19.panta otro daļu, Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmo un otro daļu. Civilprocesa likuma 1.apnta pirmo un otro daļu.

Iesniedzot paskaidrojumus lietā, atbildētājs vienlaicīgi iesniedza pretprasības pieteikumu par nepilngadīgo bērnu dzīvesvietas, ikdienas aprūpes un uzraudzības noteikšanu.

Ar 2016.gada 3.jūnija Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses lēmumu pretprasība atteikts pieņemt pretprasības pieteikumu.

Prasītāja nav lūgusi lietas izskatīšanu tiesas sēdē, savukārt atbildētājs norādīja, ka vēlas, lai notiktu uzklausīšanu tiesas sēdē, sakarā ar iesniegto pretprasību, bet, ņemot vērā, ka atbildētāja iesniegtā pretprasība tika atteikta pieņemt, tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē un, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem paziņots 2016.gada 7.jūnijā, nosūtot pusēm paziņojumu par lietas izskatīšanu.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, atzīst, ka maza apmēra prasība par uzturlīdzekļu piedziņu ir pamatota un apmierināma.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Ar Rīgas Zemeļu Dzimtsarakstu nodaļas 2010.gada 4.augustā izsniegtās dzimšanas apliecības Nr. /apliecības numurs/ kopiju apliecinās, ka nepilngadīgā /pers. C/, dzimuša 2010.gada 31.jūlijā, vecāki ir atbildētājs /pers. B/ un prasītāja /pers. A/.

Ar Rīgas Ziemeļu Dzimtsarakstu nodaļas 2012.gada 13.augustā izsniegtās dzimšanas apliecības Nr. /apliecības numurs/ kopiju apliecinās, ka nepilngadīgās /pers. D/, dzimuša 2012.gada 10.augustā, vecāki ir atbildētājs /pers. B/ un prasītāja /pers. A/.

Civillikuma 177.pants paredz, ka vecākiem ir pienākums rūpēties par bērnu. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt dzīvesvietu.

Lietā nepastāv strīds, ka bērni dzīvo pie prasītājas un atrodas prasītājas apgādībā.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta otrajā daļā ir noteikts, ka visām darbībām attiecībā uz bērnu neatkarīgi no tā, vai tās veic valsts vai pašvaldību institūcijas, sabiedriskās organizācijas vai citas fiziskās un juridiskās personas, kā arī tiesas un citas tiesībaizsardzības iestādes, prioritāri ir jānodrošina bērna tiesības un intereses. Bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte. Vecāku pienākums ir sagatavot bērnu patstāvīgai dzīvei sabiedrībā, pēc iespējas respektējot viņa individualitāti, ievērojot spējas un tieksmes (Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa un 24.panta otrā daļa).

No minētā secināms, ka vecākiem ir pienākums nodrošināt bērnam ēdienu, apģērbu, mājokli, veselības aprūpi, kā arī materiālajām iespējām atbilstošu papildus izglītību un attīstību veicinošas nodarbības.

Ņemot vērā minētos apstākļus, tiesa atzīst, ka bērniem ir nepieciešams nodrošināt iespēju saņemt no sava tēva regulāru, materiālu atbalstu, kas vajadzīgs bērna ikdienas aprūpes realizācijai un, kas nodrošina dēla vajadzību apmierināšanu.

Saskaņā Civillikuma 179.panta pirmo daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Saskaņā ar minētā panta otro daļu pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Saskaņā ar minētā panta piekto daļu minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Atbildētājam kā bērna tēvam ir pienākums piedalīties bērnu uzturēšanā – nodrošināt bērniem ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērnus izglītot un audzināt.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 2013.gada 15. janvāra noteikumiem Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" – katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā-katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu", kas stājās spēkā 2016.gada 1.janvārī, minimālās mēneša darba algas apmērs normālā darba laika ietvaros no 2016.gada 1.janvāra ir 370 EUR.

No iepriekš minētajām tiesību normām izriet, ka minimālā uzturlīdzekļu summa, kas atbildētājam neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa ir jānodrošina savam bērniem līdz bērna septiņu gadu vecuma – 92,50 EUR mēnesī, bet no bērna septiņu gadu vecuma līdz bērnu pilngadībai – 111 EUR.

Nosakot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, tiesa vadās no bērnu vajadzībām un pušu reālajām materiālajām iespējām. Prasītāja ir lūgusi tiesu piedzīt uzturlīdzekļus valstī noteiktajā minimālajā apmērā. Sniegt uzturlīdzekļus šādā minimālā apmērā ir atbildētāja beznosacījuma pienākums un nav pat apspriežams saistībā ar viņa materiālo stāvokli. Ņemot vērā to, ka prasītāja vēlas piedzīt uzturlīdzekļus Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā, tiesa, vadoties pēc Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojumā „Par ģimenes tiesību normu piemērošanu" paustajām atziņām, uzskata, ka spriedumā nav nepieciešams norādīt un vērtēt bērna uzturam nepieciešamo ikmēneša aprēķinu, kā arī pušu mantisko stāvokli un spējas.

No iepriekš minētajām tiesību normām izriet, ka ievērojot /pers. C/, dzimis 2010.gada 31.jūlijā, minimālā uzturlīdzekļu summa, kas atbildētājam ir jānodrošina sava bērna /pers. C/ uzturam līdz septiņu gadu vecumam, ir 92,50 EUR mēnesī, bet no bērna septiņu gadu vecuma līdz bērna pilngadībai 111,00 EUR mēnesī.

Tāpat arī /pers. D/, dzimusi 2012.gada 10.augustā, minimālā uzturlīdzekļu summa, kas atbildētājam ir jānodrošina sava bērna /pers. D/ uzturam līdz septiņu gadu vecumam, ir 92,50 EUR mēnesī, bet no bērna septiņu gada vecuma līdz bērna pilngadībai 111,00 EUR mēnesī.

Tiesai nav pamata neticēt prasītājas norādītajam, ka atbildētājs nav sniedzis uzturlīdzekļus bērnu uzturam, jo saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu, fakts, ka samaksa ir izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr. SKC-556 ir atzinis, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā. Līdz ar to, tiesa uzskata, ka ar tiesas spriedumu uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma sākuma brīdi var noteikt prasības celšanas brīdi 2016.gada 29.aprīli.

Atbilstoši Civillikuma 177.pantam uzturlīdzekļu termiņš ir nosakāms līdz bērna pilngadībai. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 72.panta noteikumiem spēja realizēt civilprocesuālās tiesības un izpildīt pienākumus ir pilngadīgām rīcībspējīgām personām. Līdz ar to pilngadīgajām rīcībspējīgām personām pašām rodas rīcībspēja un tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā, savukārt vecākiem prasības tiesības un tiesības saņemt bērnam pienākošos uzturlīdzekļus savā labā izbeidzas ar bērna pilngadību.

Sakarā ar to, ka Ministru kabineta noteiktā minimālā mēneša darba alga var mainīties un ņemot vērā to, ka uzturlīdzekļu piedziņai ir ilgstošs raksturs, tiesa uzskata, ka prasītājas interesēs ir spriedumā noteikt, ka uzturlīdzekļu summa nevar būt mazāka nekā Ministru kabineta noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs atbilstoši bērna vecumam.

Atzīstot, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru ir jānodrošina katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa un spējām, tiesa uzskata, ka prasītājas prasība ir apmierināma pilnībā, līdz ar ko no atbildētāja par labu prasītājai dēla /pers. C/, dzimis 2010.gada 31.jūlijā, minimālā uzturlīdzekļu summa, kas atbildētājam ir jānodrošina sava bērna /pers. C/ uzturam līdz bērna septiņu gadu vecumam, ir 92,50 EUR mēnesī, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no bērna septiņu gadu vecuma līdz bērna pilngadībai 111,00 EUR mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un no atbildētāja par labu prasītājai meitas /pers. D/, dzimusi 2012.gada 10.augustā, minimālā uzturlīdzekļu summa, kas atbildētājam ir jānodrošina sava bērna /pers. D/ uzturam līdz bērna septiņu gadu vecumam, tas ir, 92,50 EUR mēnesī, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, no bērna septiņu gadu vecuma līdz bērna pilngadībai 111,00 EUR mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, ņemot vērā, ka prasītāja no valsts nodevas samaksas par prasības celšanu par uzturlīdzekļu piedziņu saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu ir atbrīvota, no atbildētāja piedzenama valsts nodeva valsts labā 323,54 EUR apmērā pie uzturlīdzekļu piedziņas un saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta otro daļu un trešo daļu tiesas izdevumi ir arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu ir ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi, t.i. 4,70 EUR apmērā.

Kā arī saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par piedziņu valsts labā – 10 dienu laikā pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.pantu, 35.panta pirmās daļas 6.punktu, 42.panta pirmo daļu, 97.pantu, 193.pantu, 195.pantu un 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda:

apmierināt /pers. A/ maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam uzturlīdzekļus no prasības celšanas dienas, tas ir, 2016.gada 29.aprīļa līdz bērna septiņu gadu vecumam 92,50 EUR (deviņdesmit divi *euro* 50 centi) mēnesī, bet ne mazāk kā 25 % no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no bērna septiņu gadu vecuma 111 EUR (viens simts vienpadsmit *euro*) mēnesī, bet ne mazāk kā 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, līdz bērna pilngadībai.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, meitas /pers. D/, personas kods

/personas kods/, uzturam uzturlīdzekļus no prasības celšanas dienas, tas ir, 2016.gada 29.aprīļa līdz bērna septiņu gadu vecumam 92,50 EUR (deviņdesmit divi *euro* 50 centi) mēnesī, bet ne mazāk kā 25 % no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no bērns septiņu gadu vecuma 111 EUR (viens simts vienpadsmit *euro*) mēnesī, bet ne mazāk kā 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, līdz bērna pilngadībai.

Uzturlīdzekļu samaksa veicama /pers. A/, personas kods /personas kods/, norādītajā

kontā AS "Swedbank", /numurs/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu par uzturlīdzekļu piedziņu 323,54 EUR (trīs simts divdesmit trīs *euro u n* 54 centi) apmērā. Par labu valstij valsts nodevu iemaksāt: saņēmējs Valsts kase, reģistrācijas numurs 90000050138, konta numurs LV55TREL1060190911200, BIC kods TRELLV22, iesniedzot tiesā dokumentu, kas apliecina valsts nodevas samaksu, sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa laikā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR (četri *euro* un 70 centi) apmērā. Par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus iemaksāt: saņēmējs Tiesu administrācija, NMR 90001672316, konta Nr.LV51TREL2190458019000, BIC kods TRELLV22, klasifikācijas kods 21499, iesniedzot tiesā dokumentu, kas apliecina ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu, sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa laikā.

Noteikt /pers.B/, personas kods /personas kods/, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu desmit dienas no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā, no sprieduma sastādīšanas dienas, tas ir 2016.gada 8.jūlija.

Tiesnese S.Dolniece